

Isak Dinesen / Karen Blixen

Va morir pacíficament a casa seva, Rungstedlund, de desnutrició, el 7 de setembre del 1962, després de 24 hores d'inconsciència. El dia 11, en acabar una petita cerimònia íntima al menjador, va ser enterrada al jardí de la finca, al peu d'un faig immens. Fa mig any que es va commemorar el cinquantè aniversari de la seva desaparició sense gaire esplendor.

Isak Dinesen / Karen Blixen és indubtablement un dels grans noms de la literatura moderna però ha caigut una mica massa en l'oblit, pel meu gust. És cert que és present i, a tall d'exemple, podem contemplar la foto de la mítica trobada entre ella, Marilyn Monroe i Carson McCullers a Nova York l'any 1959, a la coberta de *Sense alè*, de Josefa Contijoch. És cert que podem trobar amb relativa facilitat alguns dels seus llibres. És cert que el record de les pel·lícules *Memòries d'Àfrica* i *El festí de Babette* és molt viu, encara. Però aquesta autora mereix molt més.

Sort en tenim de l'editorial Nórdica Libros, que ha volgut estar a l'altura de les circumstàncies i ha publicat una bella edició de *Cartas desde Dinamarca. Correspondencia 1931-1962*, un nodrit volum de gairebé mig miler de pàgines que ha estat traduït a molt poques llengües. És el complement ideal de *Cartas de África 1914-1931*. Si *Cartas de África* ens va permetre veure la personalitat humana de Dinesen/Blixen, *Cartas de Dinamarca* posa en relleu la dimensió artística, intel·lectual i professional de l'auto-

Dinesen / Blixen havia pagat un preu altíssim per la seva llibertat personal i artística

ra. *Cartas de Dinamarca* és un llibre molt fi que serà la delícia de bons lectors.

Però, amb tot, queda l'interrogant inquietant sobre el desinflament progressiu davant l'extraordinària obra de Dinesen / Blixen. En català encara queden moltes

obres per versionar: dos grans reculls de contes, *Last tales* i *Anecdotes of destiny*; els contes pòstums a *Carnival*; la novel·la *The angelic avengers*; els assaigs, els articles i la correspondència. Fins i tot els danesos van un pèl endarrerits, perquè el tema estel·lar del simposi a la Universitat de Copenhaguen la primavera passada va ser l'estudi comparatiu entre les versions angleses i daneses de les seves obres, una qüestió que es va posar sobre la taula de manera tangencial l'any del seu centenari, el 1985!

¿Què ha passat amb l'obra d'Isak Dinesen / Karen Blixen? ¿Què ha passat des que Hemingway, en el moment de conèixer la notícia de la concessió del Nobel, el 1954, va declarar que Dinesen / Blixen era molt més mereixedora del premi que ell? En definitiva, Dinesen / Blixen ha resultat una autora problemàtica, dificultosa. Tenia una resistència total davant la univocitat, la simplificació i el reduccionisme. Sempre va creure que la vida era diversa, plural, complexa, contradictòria i ambigua. Tot això fa que sigui una autora pràcticament impossible d'etiquetar i classificar. I les diferents escoles crítiques de la postmodernitat, les famoses "Escoles del Ressentiment", com les anomena Harold Bloom, han acabat desestimant-la perquè trenca els seus esquemes. El postcolonialisme, els estudis de gènere, els estudis culturals, el neohistoricisme, el deconstructivisme, la teoria de la recepció, la narratologia i molts altres han acabat trobant que Dinesen / Blixen era un bocí de mal pair.

Dinesen / Blixen sempre va exercir el seu art sense servituds de cap tipus. Havia pagat un preu altíssim per la seva llibertat personal i artística. I sabia, com Emily Dickinson, Franz Kafka i Samuel Beckett, que la llibertat sempre està penalitzada. Però la nostra autora encara se'n riu. *

Il·lustració: PEP DUXANS

